

**ХУЛОСАИ НИҲОИИ ШУРОИ ДИССЕРТАТСИОНИИ 6D.KOA-014
НАЗДИ ДОНИШГОҲИ ДАВЛАТИИ МОЛИЯ ВА ИҚТИСОДИ
ТОҶИКИСТОН БАРОИ ДАРЁФТИ ДАРАҶАИ ИЛМИИ НОМЗАДИ ИЛМ**

Парвандаи аттестатсионии № _____

Қарори шурои диссертатсионӣ аз 03.03.2023, №09

Барои сазовор дониستاني диссертатсияи Халифазода Саидахтам дар мавзуи «Такмили низоми маъмурикунонии андоз дар шароити муосир (дар мисоли Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси **08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз**

Диссертатсияи Халифазода Саидахтам дар мавзуи «Такмили низоми маъмурикунонии андоз дар шароити муосир (дар мисоли Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯйи ихтисоси **08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз** санаи 16 декабри соли 2022, барои ҳимоя қабул карда шуд, суратмачлиси №20-и Шурои диссертатсионии 6D.KOA-014 назди Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон (Суроға: Ҷумҳурии Тоҷикистон, 734025, ш. Душанбе, хиёбони Нахимова 64/4), ки он дар асоси фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07.01.2022 с. таҳти №13/ш.д. таъсис дода шудааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ Халифазода Саидахтам шаҳрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон, 23-уми октябри соли 1976 дар ноҳияи н.Рӯдакӣ таваллуд шудааст. Халифазода С. соли 1993 ба факултаи “Молиявӣ – иқтисодӣ” ДДМТ, ихтисоси “Иқтисоди байналмиллалӣ” дохил шуда, соли 1999 онро бомуваффақият хатм намудааст. Давоми солҳои 2017 – 2021 дар шӯъбаи аспирантураи ғоибонаи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси молия таҳсил намудааст.

Диссертатсия дар кафедраи молияи Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон омода гардидааст.

Роҳбари илмӣ:

Шералиев Эмомалӣ Нуралиевич – номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи молияи ДДМТ.

Муқарризони расмӣ:

Улуғхочаева Хосият Рауфовна - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори кафедраи молияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон;

Қурбонов Абдукарим Раҳимович - номзади илмҳои иқтисодӣ, дар замони таъин шуданаш ҳамчун муқарриз (16.12.2022) вазифаи декани факултети молия ва қарзи Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистонро ба

зимма дошт, вале 3 январӣ соли 2023 номбурда аз вазифаи деканӣ ба тариқи интиқол ба вазифаи мудири кафедраи андоз ва суғуртаи Донишгоҳи давлатии тичорати Тоҷикистон гузашт.

Муассисаи пешбар Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон дар тақризи мусбати худ, ки аз ҷониби номзади илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи андоз ва андозбандии Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон Маъмуров Анварҷон Маҳмудович омода шуда, дар ҷаласаи ҳамин кафедра баррасӣ ва муҳокима гардида (суратҷаласаи №6, аз 16.01.2023) ва аз ҷониби ректори Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон, профессор Шарифзода М.М. тасдиқ шудааст, хулосаи мусбат додааст.

Дар тақриз қайд карда шудааст, ки диссертатсияи Халифазода Саидахтам дар мавзӯи «Такмили низоми маъмурикунонии андоз дар шароити муосир (дар мисоли Тоҷикистон)» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи навгониҳои таҳқиқот тибқи шиносномаи номгӯи ихтисосҳои КОА дар назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯи самти ихтисоси **08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз** иҷро гардида, кори диссертатсионии анҷомёфта ба ҳисоб рафта, аз рӯи натиҷаҳои назариявӣ ва амалии худ ба талаботи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон барои рисолаҳои номзадӣ, ки бо «Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ» муқаррар шуда ва бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, тахти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ буда, муаллифи он Халифазода Саидахтам барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои **08.00.07 - Молия, муомилоти пулӣ ва қарз** сазовор мебошад. Автореферат ва корҳои илмӣ нашршудаи докталаби дараҷаи илмӣ пурра мундариҷаи асосии диссертатсияро инъикос менамояд.

Докталаби дарёфти дараҷаи илмӣ оид ба мавзӯи диссертатсия 9 интишороти илмӣ, аз ҷумла 6 мақола дар маҷаллаҳои тақризшаванда дорад.

Муҳимтарин интишороти муаллиф доир ба мавзӯи диссертатсия:

Мақолаҳо дар маҷаллаҳои тақризшаванда:

[1-М]. Халифазода С. Мавқеъ ва аҳамияти имтиёзҳои андозӣ дар рушди иқтисодиёти Ҷумҳурии Тоҷикистон [Матн] / С. Халифазода, Э.Н. Шералиев // Паёми Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон.- Душанбе, 2019. -№ 1 (17). -С. 36-45. ISSN 2663-0389.

[2-М]. Халифазода С. Таҷрибаи хориҷӣ оид ба такмили механизми маъмурикунонии андоз. Қисми I. [Матн] / С. Халифазода, Э.Н. Шералиев // Паёми Донишгоҳи давлатии молия ва иқтисоди Тоҷикистон.- Душанбе, 2022. -№ 1 (30). -С. 149-158. ISSN 2663-0389.

[3-М]. Халифазода С. Ҷанбаҳои методологии тақмили механизми маъмурикунонии андоз дар шароити бӯҳрони молиявӣ –иқтисодӣ [Матн] / С. Халифазода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.- Душанбе, 2022. -№3 (30). -С. 194-204. ISSN 2413-5151.

[4-М]. Халифазода С. Теоретические аспекты формирования и развития механизма налогового администрирования в условиях рыночной экономики [Матн] / С. Халифазода, Э.Н. Шералиев // Вестник Таджикского государственного университета коммерции.- Душанбе, 2022. -№4. -С. 146-155. ISSN 2308-054X.

[5-М]. Халифазода С. Таҷрибаи ҳориҷӣ оид ба тақмили механизми маъмурикунонии андоз. Қисми II. [Матн] / С. Халифазода // Паёми Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. - Душанбе, 2022. -№1. -С. 216-225. ISSN 2664-0651.

[6-М]. Халифазода С. Ҷанбаҳои назариявии ташаккул ва тақмили низоми маъмурикунонии андоз дар шароити муосир. [Матн] / С. Халифазода // Паёми Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншох Шохтемур. - Душанбе, 2022. -№4. -С. 207-207. ISSN 2074-5435.

Дар дигар нашрияҳо:

[7-М]. Халифазода С. Ҷанбаҳои назариявии тақмили механизми маъмурикунонии андоз дар шароити бӯҳронӣ [Матн] / С. Халифазода, Э.Н. Шералиев / Конфронси ҷумҳуриявии илмӣ- амалӣ дар мавзӯи Вазъи низоми бонкии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар давраи пандемияи коронавирус. – ш. Кӯлоб 2021.- С. 333.336.

[8-М]. Халифазода С. Ҷанбаҳои методологии тақмили механизми назорати андоз дар шароити иқтисоди бозор [Матн] / С. Халифазода, Э.Н. Шералиев / Маводи конфронси ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Механизми татбиқи сиёсати баҳисобгирии муҳосибӣ дар шароити индустриаликунонии мамлакат”. -Душанбе, 2021.-С. 305-308.

[9-М]. Халифазода С. Танзими назорати андозӣ дар шароити бӯҳрони молиявӣ- иқтисодӣ. [Матн] / С. Халифазода, Э.Н. Шералиев / Маводи конфронси байналмилалӣ дар мавзӯи “Тоҷикистон дар низоми муосири муносибатҳои молиявӣ-қарзии байналмилалӣ”. -Душанбе, 2021. -С. 131-134.

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шуданд:

1. Султонов З.С. – д.и.и., профессори кафедраи молия ва қарзи Донишгоҳи славянии Россия ва Тоҷикистон бо чунин эродҳо:

1) Чуноне аз автореферат бармеояд, муаллиф дар диссертатсияи худ усулҳо ва вазифаҳои маъмурикунони андозро дар шароити муосир дар шакли нақша гурӯҳбандӣ кардааст (расми 2), вале саҳми худро дар таснифоти мазкур нишон намодааст.

2) Дар автореферат бисёр андешаҳо, тавсия ва пешниҳодҳои судманди муаллиф, аз қабيلي зарурати таъсмини ҳамоҳанги байни мақомоти андоз ва дигар ниҳодҳои ваколатдори давлатӣ, бознигари ба нақшагирии воридоти андозҳо вобаста ба минтақаҳо, воқеъбинона баҳо додани иқтисодии онҳо ва ғайра ба назар мерасанд, ки дар қисмати тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳо инъикоси худро наёфтаанд.

2. Азимов А.Ҷ. – доктори илмҳои иқтисодӣ, профессори Донишгоҳи давлатии тижорати Тоҷикистон бо чунин эрод:

1) Агар муаллиф дар ҷадвали №5 (саҳифаи 26), ки дар он дурнамои воридоти андозу пардохтҳо дар сатҳи ҷумҳурӣ, воридоти андоз тибқи низоми умумӣ, ММД ва даромади субъектон тибқи низоми умумӣ, барои солҳои 2023 – 2028 оварда шудааст, ба таври мушаххас тавсифи онро ва натиҷаи ин дурнаморо пурра шаҳр меод.

3. Комилов Н.Б. - номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсент Мудири кафедраи молия ва қарзи Донишгоҳи давлатии Кулоб ба номи А.Рудакӣ, бо чунин эродҳо:

1) Хубтар мешуд, агар муаллиф пешниҳоди зеринро ба назари эътибор мегирифт: расми 4 дар автореферат овардашударо (саҳ 122), ки сухан сари масъалаи танзими давлатии низоми маъмурикунонии андоз дар Ҷумҳурии Тоҷикистон боз ҳам чуқуртар мавриди таҳлил қарор меод.

4. Холназаров М.Ҳ. - номзоди илмҳои иқтисодӣ, дотсенти кафедраи молияи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Н.Хусрав бо чунин эродҳо:

1) Хубтар мешуд муаллиф зимни таҳлили маълумоти омӯрӣ як давраи ягонро мавриди баррасӣ қарор меод. Ҳол он, ки дар баъзе ҷадвалҳо ва диграммаҳо солҳои 2015 – 2021, 2013 – 2021 ҳамчун давраи таҳқиқ нишон дода шудаанд.

2) Муаллиф дар модели таҳиякардааш ҳулоса кардааст, ки ҳангоми зиёд шудани маблағи имтиёзҳои андозӣ, воридоти умумии андоз ба коҳиш меёбад. Агар, муаллиф самаранокии имтиёзҳои додашударо ба мисолҳо таҳлил карда мебаромад, аризиши кор боз ҳам балантар мегардид.

Ҳамаи тақризҳо мусбат буда, эродҳо хусусияти тавсиявӣ доранд.

Интиҳоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар асоснок карда мешаванд: интиҳоби муқарризони расмӣ бо пешниҳоди комиссияи таҳлилии шурои диссертатсионӣ, инчунин бо мавҷудияти салоҳият ва мавқеи устувор дар доираи таҳқиқи масъалаҳои иқтисодии ҷаҳонӣ ва ҷалби сармояи хориҷӣ ба соҳаҳои гуногуни иқтисоди миллӣ, мавҷудияти интишорот дар соҳаи мазкур ва қобилияти баҳодихӣ ба аҳаммияти илмию назариявии диссертатсия, ҳамчунин бо розигии шахсӣ барои пешниҳоди тақриз асоснок шудааст; интиҳоби муассисаи пешбар бо он асоснок карда

шудааст, ки Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон дар самти илми дахлдор шинохташуда буда, қодир аст, ки арзиши илмӣ ва амалии диссертатсияро муайян намояд.

Шурои диссертатсионӣ қайд мекунад, ки аз тарафи довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар асоси иҷро кардани таҳқиқоти илмӣ:

- **методологияи ташаккул** ва рушди низоми маъмурикунонии андоз, нақши он дар воридоти андозҳо, таъсири он ба рушди фаъолияти соҳибкорӣ **таҳия гардидааст**, ки аз усулҳо ва вазифаҳои асосии тақмили низоми маъмурикунонии андоз дар шароити муосир таркиб ёфта, ба мукамалгардонии низоми андозбандӣ, баланд бардоштани нишондиҳандаи фаъолияти мақомоти андоз ва таъмини татбиқи самаранокии имтиёзҳои андозӣ равона карда шуда, бо назардошти таҷрибаи тақмили маъмурикунонии андоз дар кишварҳои рушдкардаи иқтисодӣ, муайян ва мушаххас гардидаанд.

- **таърифи муаллифии** мафҳуми «маъмурикунонии андоз» дода шудааст, ки маҷмуи қоидаҳо, тадбирҳо ва фишангҳои бо ҳам алоқаманд мебошанд, ки барои баланд бардоштани интизом ва масъулияти андозии субъектҳои дар раванди маъмурикунонии андозҳо иштироккунанда, кам намудани хароҷотҳо барои иҷрои уҳдадорихои андозӣ, ба роҳ мондани интизому ҳисобдорӣ муҳосибӣ ва андозӣ, пурра баҳисобгирии объектҳои андозбандӣ ва ба он алоқаманд, додани афзалият ба худҳисобкунии маблағҳои андозӣ, таъмини ҳавасмандӣ ва рушди фаъолияти соҳибкорӣ, дар ин замина беҳтаршавии воридоти андозу пардохтҳо ба буҷети давлатӣ равона карда шудааст.

- **омилҳои асосии** сари вақт ворид нашудани маблағҳои андозӣ ба буҷети давлатии сатҳи гуногун **ошкор карда шудаанд**: самаранок амал накардани низоми маъмурикунонии андоз; ҷой доштани рахнаҳо дар татбиқи амалии муқаррароти алоҳидаи Кодекси андоз; дуруст ба роҳ намондани раванди идоракунии дар мақомоти андоз; аз ҷумла мушаххас набудани самти фаъолияти кормандони мақомоти андоз.

- **назарияе асоснок ва исбот карда шудааст**, ки дар сурати тақвият додан ва мукамал гардидани низоми маъмурикунонии андоз, истифодаи муносибатҳои нави андозӣ, назоратҳои андозӣ ба афзоиши воридоти андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷети давлатӣ, таъмини самаранокии фаъолияти мақомоти андоз, беҳтар гардидани вазъи молиявии андозсупорандагон ва ташаккули муносибатҳои шарикона бо шахрвандон – андозсупорандагон ноил гардидан мумкин аст.

Аҳамияти назариявии таҳқиқоти мазкур бо он асоснок карда мешавад, ки дар он:

- **самтҳо ва роҳҳои асосии** такмили низоми маъмурикунонии андоз дар чумхурӣ **нишон дода шудаанд**, ки аз танзими давлатии низоми андозӣ, роҳҳо ва фишангҳои махсуси назорат, аз ҷумла баҳисобгирии объектҳои андозбандӣ ва ба андозбандӣ алоқаманд, дуруст интиҳоб кардани объектҳои санҷиш ва самаранок гузаронидани санҷишҳои андозӣ **ибораи буда**, ба ҷамъоварии саривақтии андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет, истифодаи шаклҳои нави низоми андозбандӣ, самаранокӣ иқтидори андозии кишвар ва беҳдошти вазъи соҳибкорӣ дар чумхурӣ **нигаронида шудаанд**.

- **консепсияи такмили** низоми маъмурикунонии андоз бо назардошти рушди соҳаҳои иқтисодиёти миллӣ ва дар асоси маҷмуи ҷорабиниҳои ташкилӣ - иқтисодӣ ва технологӣ, ки онҳо ба истифодаи васеи технологияи нави ҷамъоварии андозу пардохтҳо, табдилдиҳии муттасили назорати андозӣ, коҳиш додани ҳисоббаробаркуниҳои нақдӣ, танзими саривақтии пардохтҳои пулӣ, афзоиши ҳаҷми истеҳсоли маҳсулотҳои ватанӣ асос ёфтаанд, пешниҳод гардидааст.

- **роҳҳои таъмини** фаъолияти самаранокӣ мақомоти андоз дар минтақаҳои кишвар коркард ва пешниҳодҳои илман асоснокшуда оид ба такмили низоми маъмурикунонии андоз дар заминаи дуруст ба роҳ мондани ҳамгироии иттилоотии дигар мақомоти дахлдор бо мақомоти андоз, оид ба истифодаи низомҳои муосири андозӣ ва роҳандозӣ кардани технологияҳои муосир дар ҷараёни татбиқи амалии қонунгузории андоз ва кам намудани омилҳои инсонӣ ҳангоми маъмурикунонии андоз, таъмини рақобатпазирӣ, роҳ наодан ба имтиёзҳои хусусияти инфиродидошта ва бекор намудани имтиёзҳои бесамар пешниҳод шудаанд.

Вобаста ба масъалагузории дар диссертатсия ҷойдошта

- **гояи** баҳодиҳии низоми маъмурикунонии андоз бо назардошти захираҳои иқтисодӣ - молиявӣ, пешрафти инноватсияҳо ва дараҷаи таҳассуси кадрҳои мақомоти андоз, баланд бардоштани масъулияти кормандони мақомоти андоз дар иҷрои уҳдадориҳои мансабӣ, инчунин баланд бардоштани донишҳои молиявии андозсупорандагон ва масъулияти онҳо дар иҷрои уҳдадориҳои андозӣ **таҳия ва пешниҳод шудааст**.

- **методикаи** арзёбии низоми маъмурикунонии андоз пешниҳод шудааст, ки дар таъмини саривақтии воридшавии маблағҳои андозӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет, баҳисобгирии пурраи андозсупорандагон, объектҳои андозбандӣ, роҳандозӣ кардани корҳои тарғиботию фаҳмондадиҳӣ ва машваратӣ бо субъектҳои муносибатҳои андозӣ, таҳлилҳо ва муқоисаи ҳисоботи андоз ва маълумоти дар рафти корҳои назоратӣ бадастомада таҷассум меёбад.

- *моделҳои концептуалии* баҳои самаранокии низоми маъмурикунонии андоз дар ҷумҳурӣ **таҳия ва пешниҳод карда шудааст**, ки он ба ҷамъовариҳои саривақтии маблағҳои андозӣ ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷет, истифодаи самаранокии имтиёзҳои андозӣ, ҳавасмандии молиявии андозсупорандагон, ки он сарфаи вақти андозсупорандагон ва бо хароҷоти нисбатан кам иҷро намудани уҳдадориҳои андозӣ, дастгирии молиявии давлатӣ ва бештар воридгаридани андозу пардохтҳоро ба буҷети давлатӣ таъмин менамояд.

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи довталаби дараҷаи илмӣ дар амалия ҷунин тасдиқ карда мешавад, ки:

- муқаррароти бунёдии назарияи молия, асарҳои классикони илми иқтисод, асарҳои олимони иқтисодшиносони ватанию хориҷӣ оид ба масъалаҳои тақмили маъмурикунонии андоз таҳлилу баррасӣ гардида, амалӣ намудани пешниҳодҳо ва тавсияҳои ироагардида метавонанд тағйироти куллиро дар низоми муносибатҳои андозӣ, инчунин қорӣ намудани шаклҳои нави идоракунии дар фаъолияти мақомоти андоз ба миён оранд.

- натиҷаҳои илмӣ бадастомада ба ташаккули ҷанбаҳои назариявӣ - методологӣ низоми маъмурикунонии андоз ва рушди низоми андозбандӣ дар ҷумҳурӣ мусоидат намуда, қисман ҳулоса ва тавсияҳои илмӣ - амалии қори диссертатсионӣ, дар мақомоти андоз, ки барои ҳисоб ва пардохти андозҳо ва дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба буҷети давлатӣ масъуланд, аллакай истифода карда шудаанд.

- барои тақмили низоми маъмурикунонии андоз истифодаи маълумотҳои таҳлилӣ ва омории асоснок ҳангоми баҳодиҳии иқтисодии андозӣ, ҷорабиниҳои танзими давлатӣ дар шакли низомҳои ҳавасмандиҳои андозӣ, ташкил ва назорати электронии воридшавии маблағҳои андозӣ ба буҷети давлатӣ дар заминаи муайянсозии роҳҳои дастгирии фаъолияти соҳибқорӣ ва пешниҳоди имтиёзҳои андозӣ ба соҳаҳои фаъолият, ки дар ҳақиқат ба он эҳтиёҷ доранд ва роҳ надодан ба пешниҳоди имтиёзҳои хусусияти инфиродӣ дошта, дастгирии давлатии соҳибқорон, ки ба фаъолияти истеҳсолӣ машғул мебошанд, **тавсия шудааст**.

- **ҷораҳои** танзими давлатии тақмили низоми маъмурикунонии андоз дар соҳаҳои иқтисодиёти миллӣ **муайян карда шудаанд**, ки онҳо ба истифодаи фишангҳои махсус, ба мисли ҳавасмандгардонии субъектҳои дар ҷараёни маъмурикунонии андоз иштироккунанда барои сари вақт ва мустақилона ва бе даҳолати мақомоти андоз иҷро намудани уҳдадориҳои андозӣ, қорӣ намудани технологияҳои муосири итилоотӣ дар ҷамъовариҳои андозҳо ва пардохтҳо, ҷалби бештари сармоягузориҳои дохилию хориҷӣ ба соҳаҳои

асосии иқтисодиёт ва дар ин замина беҳтар намудани раванди ҷамъоварии андозу пардохтҳо ба бучети сатҳҳои гуногун мусоидат мекунад.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқ нишон доданд, ки:

- *гояи* илман асосноки дар пояи таҳқиқотҳои олимони соҳаи иқтисодиёт, омӯзиши асарҳои олимони ватаниву хориҷӣ оид ба тақмили низоми маъмурикунонии андоз *пешниҳод гардидааст*, ки идоракунии самараноки мақомоти андози Тоҷикистон, ҷамоҳангсозии фаъолияти мақомоти андозро бо субъектҳои хоҷагидорӣ (андозсупорандагон) ва дигар мақомоти дахлдори давлатӣ, ки дар ҷараёни маъмурикунонии андозҳо иштирок мекунад, дар назар дошта, ба бунёди имкониятҳои воқеӣ ва пайдоиши ҳавасмандии иқтисодии пардохти саривақтии маблағҳои андозӣ мусоидат мекунад.

- *концепсияи мувофиқсозии* манфиатҳои субъектҳои соҳибкорӣ ва бучети давлатӣ дар симои мақомоти андозӣ кишварро ба назардошти рушди низоми молиявӣ - андозӣ ва вазъи молиявии субъектҳои хоҷагидорӣ *таҳия гардидааст*.

- *равиши* илман асосноккардашудаи истифодаи меъёрҳои андозӣ дар фаъолияти субъектҳои соҳибкорӣ дар заминаи гузаштан ба усулҳои пешқадами идоракунии мақомоти андоз, ҷораҳои ҷорӣ намудани ҳавасмандкунонии иловагии молиявӣ, ки дар маҷмӯъ самаранокии низоми маъмурикунонии андоз ва низоми андозбандиро таъмин менамоянд, *пешниҳод карда шудааст*.

- нақшаи низомҳои асосии танзими ҷамъоварии самараноки маблағҳои андозӣ барои рушди ояндаи иҷтимоӣ - иқтисодӣ дар асоси принципҳо ва вазифаҳои назорат ва санҷишҳои андозӣ коркард шудааст, ки ба ҳалли масъалаҳои ташкилӣ - технологӣ ва дастгирии фаъолияти соҳибкорӣ равона гардида, ба рушди истеҳсолоти ватанӣ ва рақобатпазирии корхонаю ташкилотҳо мусоидат менамояд.

Саҳми шахсии довталаби дараҷаи илмӣ дар он зоҳир мегардад, ки:

- дар тақмили низоми маъмурикунонии андоз дар асоси коркарди усулҳои аз нигоҳи илмӣ асоснок ва объективӣ пурзӯр намудани низомҳо ва фишангҳои назоратӣ оид ба сари вақт пардохт намудани маблағҳои андоз, пешниҳоди стандартҳо ва меъёрҳои андозӣ, ҷораҳои ҳавасманд намудани андозсупорандагон барои ихтиёран ва дар муҳлатҳои муқаррашуда иҷро намудани уҳдадориҳои андозӣ, назаррас мебошад.

- иштироки шахсии унвонҷӯ дар роҳи ба даст овардани натиҷаҳо аз иштироки он дар ҷамъоварии маълумот, коркарди онҳо, тафсир, таҳлил ва банизомдарорӣ дар тамоми марҳилаҳои омӯзиш; таҳияи тавсияҳои амалӣ оид ба истифодаи ин маводҳо, таҳқиқи таҷрибаи кишварҳои пешрафта дар самти

маъмурикунонии андозҳо ва татбиқи он дар низоми андози Ҷумҳурии Тоҷикистон зоҳир мегардад.

- пешниҳоди алоҳидаи муаллиф аз ҷониби Кумитаи андози назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон қисман дар рафти таҳияи Кодекси андоз, ки аз 01.01.2022 мавриди амал қарор дорад ва тағйиру иловаҳои ба он воридшуда, қисман ба инобат гирифта шудаанд.

- дар омода ва нашр намудани 9 кори илмӣ, аз ҷумла 6 - тои он дар маҷаллаҳои шомили феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаи мавриди таҳқиқ иборат аст.

Дар маҷлиси шурои диссертатсионии 6D.KOA-014 аз санаи 03.03.2023 қарори сазовор донишмандони Халифазода Саидаҳтам бо дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.07 – Молия, муомилоти пулӣ ва қарз ба овоз монда шуд.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 15 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла докторони илм 12 нафар, мутахассисон аз рӯи ихтисоси диссертатсияи баррасишаванда 5 нафар. Аз 15 нафар аъзои шурои диссертатсионии дар ҷаласа иштирокдошта овоз доданд: ба тарафдории додани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ - 15 нафар, муқобил нест, бетараф нест, бюллетенҳои беътибор нест.

**Ранси Шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор**

Факеров Ҳ.Н.

**Котиби илмӣ Шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои иқтисодӣ**

Убайдуллоев Ф.К.

03 март соли 2023